

від 28.02.2019 № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення: 14.12.2023).

5. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року: Повернення природи у наше життя. URL: <https://uncg.org.ua/stratetiia-bioriznomanittia-ies-do-2030-roku-povemennia-pryrody-v-nashe-zhyttia/> (дата звернення: 14.12.2023).

6. Нові керівні принципи ЄС щодо управління лісами та екосистемних послуг. URL: <https://greentransform.org.ua/novi-kerivni-pryntsyru-yes-shhodo-upravlinnya-lisamy-ta-ekosystemnyh-poslug/> (дата звернення: 14.12.2023).

7. В ЄС ухвалили закон для боротьби з глобальною вирубкою та деградацією лісів. URL: <https://greentransform.org.ua/v-yes-uhvalyly-zakon-dlya-borotby-z-globalnoyu-vyrubkoyu-ta-degradatsiyeyu-lisiv/> (дата звернення: 14.12.2023).

8. Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/499-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 14.12.2023).

9. Державна стратегія управління лісами України до 2035 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 14.12.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-48>

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ПРАВІ

Латишева Вікторія Володимирівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри фундаментальних і галузевих юридичних наук

Кременчуцький національний університет

імені Михайла Остроградського

м. Кременчук, Україна

Україна продовжує європейську інтеграцію у різних сферах, розвиває партнерство з Європейським Союзом (далі – ЄС) на секторальних напрямках, виконує рекомендації Єврокомісії і на практиці запроваджує положення Угоди про асоціацію. Сьогодні на порядку денному – адаптація національного законодавства до європейського правового простору, поглиблення інтеграції українського бізнесу до ринків ЄС

тощо. Таким чином, проведення правової реформи потребує кращих підходів та пошуку нових концепцій удосконалення системи права.

Важливими закономірностями розвитку суспільства є адаптація правової системи до найважливіших інтересів та потреб людини і суспільства. Відомо, що для збереження держави необхідно створити такий правовий механізм, який буде не лише вирішувати сучасні проблеми, але і гідно забезпечуватиме партнерство України з іншими розвиненими державами. Отже, доцільно зміцнити правову систему новими правовими принципами, які виступатимуть керівними ідеями для законодавця та будуть сполучною ланкою між основними закономірностями розвитку суспільства і правовою системою. Зокрема, постає необхідність наукового обґрунтування та закріплення принципу сталого розвитку суспільства.

Сталий розвиток є предметом наукового дослідження вчених різних галузей, зокрема: Чернік С. Д. – розглядає сталий розвиток як основу екологічної політики України [1], Стрільчук В. А. – досліджує теоретичні підходи до визначення концепту «сталий розвиток» у праві [2] тощо. Проте, на нашу думку, концепцію сталого розвитку можна використовувати більш широко у різних сферах суспільних відносин.

Метою нашого дослідження є дослідження концепції «сталий розвиток» як правового принципу, задля гармонізації правової реформи на шляху євроінтеграції.

Сталий розвиток – загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі. Під сталим розвитком розуміється взаємодія людини й природи на засадах збалансованості та взаємозалежності, яка передбачає раціональне та ефективне споживання природних ресурсів, мінімізацію негативних впливів на них в процесі задоволення потреб особи [3].

У вересні 2015 року на Саміті ООН зі сталого розвитку, проведеного в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку, були визначені нові перспективи подальшого розвитку людства. Результатом роботи Саміту став документ «Перетворення нашого світу: порядок денний усфері сталого розвитку до 2030 року», який затвердив 17 Цілей Сталого Розвитку (далі – ЦСР) та 169 завдань. Країни-члени ООН, зокрема й Україна, стали учасниками глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Так, для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року було започатковано інклюзивний процес адаптації ЦСР. Кожну глобальну ціль розглянуто з урахуванням специфіки національного розвитку [3].

Цілі взаємодоповнюють одна одну: дії в одній сфері також впливають на результати в інших, тому в розвитку мають бути збалансовані соціальна, економічна та екологічна стійкість: 1) подолання бідності; 2) подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства; 3) забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці; 4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якійної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх; 5) забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат; 6) забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією; 7) забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх; 8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх; 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям; 10) скорочення нерівності; 11) забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів; 12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва; 13) вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками; 14) збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку; 15) захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття; 16) сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях; 17) зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року є орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України[4].

Оскільки під принципами права розуміються основні засади, що визначають природу, соціальну сутність та найсуттєвіші властивості права [5, с. 244], вважаємо за доцільне, закріплення «сталого розвитку» загальноправовим принципом, що забезпечуватиме безперервний прогрес суспільства. Таким чином, зміцнення правової системи

принципом сталого розвитку дозволить нормотворцям вирішувати не лише сучасні проблеми, але встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, а також гідно забезпечуватиме партнерство України на шляху євроінтеграції.

Література:

1. Чернік С. Д. Сталий розвиток як основа екологічної політики України. *Наукові записки. Серія : Право.* 2020. № 9. С. 64–68. URL: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2020-1-9-64-68>

2. Стрільчук В. А. Теоретичні підходи до визначення концепту «сталий розвиток» у праві: критичний аналіз. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2017. № 2. С. 28–31. URL: http://www.lsej.org.ua/2_2017/9.pdf

3. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

4. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>

5. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права : підручник. Практикум. Тести : підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 584 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-49>

ПРАВОВІ НОРМИ ЩОДО ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ У ЕКОЛОГІЧНОМУ ПРАВІ

Літвяков Едуард Михайлович

*здобувач першого (бакалаврського) рівня освіти
факультету права, гуманітарних і соціальних наук
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна*

Використання енергетичних ресурсів у промислових масштабах є запорукою економічного зростання держави і суспільства загалом. Але природні ресурси мають властивість з часом вичерпуватися, і хоча сучасні технології і відкривають шлях до використання нетрадиційних джерел енергії, наприклад енергія сонячного випромінювання, вітру,